

Мишка (скорочено)

Богдан Лепкий

Казка для дітей; для малих і великих

Була собі маленька сіренька мишка. Вона жила в хаті, у нірці під ліжком. Боялася людей. Коли нікого не було, мишка вибігала на подвір'я, потім у поле до своїх міських подруг. Сестриці з міста були худі, голодні, миршаві, розказували, що в людей тепер голод, а про мишей і говорити нічого.

Мишка ж говорила, що її господар багатий. Його всі бояться. Він убив двох здорових кабанів. М'ясо закоптив і продає, а гроші складає в скриню під ліжко. Вночі приїжджають люди, забирають продукти, а хазяїнові гроші дають. Він радіє і каже жінці, що війна допоможе їм розбагатіти.

Якось мишка почула в хаті чужий голос і побачила заплакану жінку з міста. Вона просила молока для хворої дитини, гроші обіцяла принести пізніше. Господиня відмовила, сказавши, що в самих нема чого пити.

Мишка як почула це, соромно зробилося їй за хазяйку. Добре, що діти сплять, а то б ще навчилися брехати, як люди. Чому так у світі, що одні з голоду гинуть, а інші папірці у ящиках ховають? Хіба ж папір важливіший за життя?

І вирішила мишка знищити ті кляті папірці. Працювала кілька діб. А тут господар сказав, що ніхто не сміє дармувати, навіть гроші. І треба купити свинок, підгодувати, продати й мати грошей, як у банку, бо коли ще наступна війна буде.

І поліз по гроші — а там усе погризене. Став лаятися, кричати на ту, що не захотіла тримати кота, ложки молока пожаліла, і кидатися на неї з кулаками.

А мишка моргнула дітям — і в поле. Краще там, ніж у такій хаті.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Казка Б. Лепкого має підзаголовок: для малих і великих. І це не даремно. За фантастичними, казковими подіями криються великі істини: не треба бути скупим, не можна збудувати свого щастя на воєнному лихолітті, на чужому горі та зубожінні. Мала мишка зрозуміла це й покарала, як могла, господаря, покинула теплий дім і пішла жити в поле, боячись, що її дітки навчатися у людей брехні та жорстокості.